

NOTAT FRA VEINAVNKOMITEEN

Bakgrunn for notatet

Pr. november 2024 ble leder for Veinavnskomiteen, Erik Johs. Vintermyr, oppringt av Sunniva Helland i Risør kommune. Hun fortalte at Politisk sekretariat i samråd med kommunedirektør, Carl Jacob Hansen, hadde bestemt at det skulle reduseres på kommunale komiteer. Kommunen ville fremme forslag for politikerne om å avvikle Veinavnskomiteen. Begrunnelsen var at Veinavnskomiteen var valgt for svært lenge siden uten noen klar avgrensing i tidsperiode. Kommunedirektøren mener at vår oppgave kan dekkes av Språkrådet, og at kommunen i spesielle sammenhenger eventuelt kan få hjelp fra historielaget.

Historikk

Veinavnskomiteen ble oppretta av Formannskapet den 09.03.99 med følgende presisering: «Valgene gjelder inntil videre». Komiteen bestod den gangen av leder, lektor Erik Johs. Vintermyr og medlemmene, biblioteksjef Eva Christensen, bokhandler Bosse Lindstøl og lektor Kjell Arthur Paulsen (død 2016). Den nye komiteen overtok etter forrige komite som bl.a. bestod av Jacob Gundersen og Odd Bakke.

Faglig og generell bakgrunn

Medlemmenes kvalifikasjoner dekker på en god måte sidene ved det å foreslå navn på veier, gater, tomter, byggefelt og andre objekter som kommunen har behov for å navnsatte.

Eva Christensen har gjennom bibliotekutdannelse og arbeid jobba med språk og litteratur gjennom store deler av arbeidslivet sitt. Hun har spesielt godt kjennskap til stedsnavn og informanter i nordre del av kommunen, samtidig som hun jo bor i Risør sentrum.

Bosse Lindstøl har gjennom et langt liv hatt språk og litteratur som hovedbeskjeftigelse. Han bor i Risør og er spesielt godt kjent i Risør sentrum og skjærgården utenfor Risør. Han er en ressurs når det gjelder kjennskap til kommunen og aktuelle informanter.

Kjell Arthur Paulsen, lektor med nordisk hovedfag og opprinnelig finnmarking (Kirkenes), har samla stedsnavn i Finnmark og utgitt dem i bokform. Han var dessuten med i Historielagets stedsnavnskomite og gjennom den vært medutgiver av «Stedsnavn i Risør kommune».

Erik Vintermyr (leder) er lektor med nordisk hovedfag, har skrevet hovedfagsoppgaven «Stedsnavn fra Ytre Søndeled», vært med i Historielagets stedsnavnskomite og har bakgrunn som amanuensis ved Institutt for namnegransking, Universitetet i Oslo.

Oppgaver og arbeidsmetoder

Med denne varierte bakgrunnen har medlemmene gjort grundig forarbeid for de forslaga som er oversendt kommunen.

Komiteen har særlig vært opptatt av tre sider av navnsetting. Det første er å ta i bruk lokale, tradisjonelle navn som speiler den lokale navnekulturen. Det andre er lokal forankring i historisk tradisjon ved bl.a. å sjekke historiske kilder både skriftlig og muntlig der det har vært mulig, og det tredje er at navnet passer til den lokaliteten som skal navnsettes. Komiteen har derfor foretatt ekskursjoner, kontaktet grunneiere, brukergrupper og andre aktuelle informanter.

Da kommunen gjennomførte adressefastsettelse for alle boliger i kommunen, det dreide seg om et stort antall navn, foretok komiteen mange ekskursjoner, kontaktet grunneiere, informanter og brukere av de navna som skulle fastsettes. Komiteen var også i kontakt med nabokommunene om

felles veinavn, og kommuniserte med et utvalg av de som ville bli brukere av foreslåtte navn. Samtlige forslag fra Veinavnskomiteen er levert skriftlig med faglig begrunnelse til kommunen.

Høringsinstans

Komiteen har også vært høringsinstans for Språkrådet/Kartverket i saken om navn på småbruka Teien og Teigen (Risør og Kragerø kommuner). Språkrådet gikk i utgangspunktet inn for én stavemåte med etymologisk –g-, men etter Veinavnskomiteens språklig-historiske begrunnelse ble de to stavemåtene, det ene «Teigen», det andre «Teien», likevel godtatt av Språkrådet og vedtatt som offisiell skrivemåte av navna, og i alle sammensetninger med disse navna.

Kostnader og godtgjørelse

Det bør også presiseres at medlemmene i komiteen har jobba på frivillig basis. Verken telefoner, ekskursjoner til lokaliteter eller møter har blitt krevd kompensasjon for fra komiteens side eller godtgjort økonomisk av kommunen. Alt arbeid er gjort gratis og av interesse for å ta vare på navnekulturen i kommunen. På den måten har kommunen gjennom våre forslag unngått navn av typen «Utsikten terrasse» og «Havblikk brygge», navn som ofte brukes av salgsmessige hensyn.

Konklusjon

Veinavnskomiteen vil ikke mene noe om komiteen skal legges ned eller ikke. Innstilling om det er opp til administrasjonen i kommunen. Oppnevning av komiteen var et politisk vedtak gjort av Formannskapet. Det må derfor også avgjøres politisk om komiteen nå skal opphøre. Vi mener imidlertid at komiteen har lagt ned et godt arbeid i den oppgava som ble gitt oss 09.03.99. Og dette arbeidet har ikke kosta kommunen ei eneste krone.

For Veinavnskomiteen 02.01.25

Erik Johs. Vintermyr
Leder.